

Raad van Advies belicht in jaarverslag 2017:

Klokkenluidersregeling nodig voor melden misstanden en bescherming van bronnen

In 2017 bereikten de Raad van Advies (RvA) 43 verzoeken voor advies, minder dan in de voorafgaande jaren. Op 32 daarvan had de RvA per eind dat jaar een advies uitgebracht; er waren toen 13 nog in behandeling. Zo blijkt uit het recente jaarverslag 2017 van dit hoogste adviescollege van het land Curaçao. In dat verslag wordt voorts aan de hand van een essay van dr. Peter Verton uitvoerig stilgestaan bij overwegingen voor een adequate klokkenluidersregeling als instrument om misstanden boven tafel te krijgen en om klokkenluiders daarvoor de vereiste protectie te bieden.

Landsverordening Kas di batidó di klòk

Het actuele onderwerp waar het jaarverslag stil bij staat is het fenomeen van klokkenluiders om wangedrag of misstanden binnen de publieke en private sectoren aan de kaak te stellen. Dit fenomeen staat internationaal sterk in de belangstelling en vindt lokaal ook opvolging. Zo heeft het Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn recentelijk een gratis telefoonlijn ingesteld waar misstanden op de werkvloer kunnen worden gemeld om daar een eind aan te maken.

Hoewel dr. Verton niet noodzakelijkerwijs de mening verkondigt van de RvA, is zijn betoog wel opgenomen als bijdrage aan het proces voor een wet ter protectie van klokkenluiders. Klokkenluiders zijn personen, groepen of instellingen die bepaalde interne gegevens over inbreuk op de integriteit, corruptie, etc., en andere zaken die niet door de beugel kunnen, naar buiten brengen met de bedoeling dat daartegen wordt opgetreden. Instellingen als Ombudsman, Algemene Rekenkamer, Veiligheidsdienst Curaçao genieten in dat kader bepaalde wettelijke bescherming hoewel daar ook slordig mee omgegaan kan worden. Daarentegen lopen vooral personen of groepen die - al dan niet anoniem – de vuile was buitenhangen, zeker in een kleine samenleving als Curaçao, een groot risico van repercussies in de vorm van degradatie, geen promotie, reputatiebeschadiging, overplaatsing of zelfs ontslag en rechtsvervolgning. Omdat er nog geen adequate wettelijke bescherming is tegen benadeling van klokkenluiders draagt dr. Verton praktische bouwstenen aan voor een landsverordening 'Huis voor Klokkenluiders', oftewel een 'Kas di batidó di klòk'.

Kwaliteit

Op het gevaar af te worden afgeschilderd als zeurpiet, heeft de RvA in het voorbije jaren in meerdere gevallen wetsvoorstellen bij de Staten en de regering aan de bel moeten trekken, omdat de voor advies ingediende wetsvoorstellen kwalitatief onder de maat waren. Betere toepassing van de 'Aanwijzingen voor de regelgeving' zal de kwaliteit van de aangeboden wetsontwerpen ten goede komen. Omwille van kwalitatief goede wetgeving zal de RvA hier professioneel en objectief, maar tegelijkertijd standvastig mee om blijven gaan.

Bovendien wijst de RvA erop dat het zelf ook vanwege de kwaliteit van zijn adviezen de tijd moet worden gegund om zorgvuldig onderzoek te kunnen doen alvorens hiermee voor de dag te komen. Snelle behandeling van wetsvoorstellen mag niet ten koste gaan van de kwaliteit. Daarom gaat de Raad er in algemene termen vanuit dat voor een advies, afhankelijk van de inhoud van aangeboden adviesverzoek, maximaal drie maanden geldt. Bij spoedadviezen houdt de Raad in de regel een periode van zes weken aan. In de praktijk kwam het er in 2017 op neer dat de RvA voor spoedadviezen gemiddeld vier weken en voor andere verzoeken acht weken nodig heeft gehad.

De RvA heeft in 2017 ontmoetingen gehad met de vaste commissie over de Werkwijze van de Staten, de Minister-President tevens Minister van Algemene Zaken, de Raad van Ministers, de Raad van State (uit Nederland), het Ministerie van Financiën, het (Nederlandse) Ministerie van Binnenlandse zaken en Koninkrijkrelaties, het Multi Disciplinaire Project Team (MDPT) en de nieuwsmedia.

De bedrijfsvoering

De RvA vergaderde in het verslagjaar 20 keer plenair, met een aanwezigheidspercentage van 75% gemiddeld. Daarnaast werd er in totaal 10 keer vergaderd in de werkgroepen van Bestuurlijke, juridische en sociale aangelegenheden en van Economische, financiële en onderwijsaangelegenheden, terwijl sommige minder complexe zaken ook per e-mail konden worden afgehandeld. Bij twee gelegenheden vond er een werkontmoeting plaats met de gouverneur, formeel de voorzitter van de RvA.

Nieuw in 2017 is dat voor vervulling van vacatures voor leden van de RvA de procedure is ingevoerd van open sollicitatie. Daarover is vooraf overleg gepleegd met de Gouverneur en de Minister-President. Tweemaal is die procedure nog datzelfde jaar toegepast toen gezocht werd naar kandidaten met een juridische en met een financieel-economische achtergrond.

Ten behoeve van de openbaarheid in een democratische rechtsstaat maakt de Raad via de website (www.raadvanadvies.cw) uitgebrachte adviezen die open openbaar zijn.

Willemstad, 2 augustus 2018

Namens de Ondervoorzitter van de Raad van Advies

Mevrouw mr. C.M. Raphaëla

Secretaris